

ESPYY

Espeen ympäristön puolesta 1/12

ESPOON YMPÄRISTÖYHDISTYS ry ESBO MILJÖFÖRENING rf

**Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n
Uudenmaan piirin sekä Natur och Miljö
rf:n paikallisyhdistys**

Jäsenmaksu 32 e, opiskelijat 20 e, perhejäsenmaksu 10 e.
Liittymiset ja osoitteenmuutokset Suomen luonnonsuojeluliit-
toon (www.sll.fi).

Yhdistyksen toimisto:
Pappilantie 5
02770 Espoo
espyy.ry@kolumbus.fi
<http://www.espyy.net>
Löydät meidät myös Faceboo-
kista.

Kannen kuva:
*Kevään hento vehreys välittyy musta-
valkokuvastakin. Paikka Gräsanojan
reunamilla. – Valok. Merja Ruohonen*

ESPYY Espoon ympäristön puolesta

Lehti on Espoon ympäristöyhdistyksen jäsenlehti.
Päätoimittaja, taitto: Merja Ruohonen
Painopaikka: Kopioniini
Painos: 2200 kpl

Lehteä koskevat tiedustelut osoitteella:
Merja Ruohonen,
Tiistilantie 6 D 28, 02230 Espoo
p.k. 803 4759
merjaru@jippii.fi

Toimitus pitää oikeuden tarvittaessa
lyhentää lehteen lähetettyjä kirjoituksia.

Tämä lehti on painettu paperille, jolla on
pohjoismainen ympäristömerkki.

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	3
Toimintakertomus 2011	4
Espoo mukaan YK:n kestävän kehityksen verkostoon	6
Luonnonkukkien päivän retki	10
Uudenmaan linnusto, kirja-arvostelu	11
Kalajärven kallion kaava etenee voimakkaasta vastustuksesta huolimatta..	12
Luukissa onnistunut perheiden luontoretki	14

Pääkirjoitus

Espoo-mitali Stephen Vennille

Yhdistyksemme monivuotiselle puheenjohtajalle myönnettiin vuonna 2011 Espoo-mitali tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnasta Espoon kaupungin hyväksi. Mitali luovutettiin 9.12.2011 pidetyssä juhlakonsertissa.

Mitalin on suunnitellut mitalitaiteilija Kauko Räsänen ja sitä on jaettu vuodesta 1972 alkaen tunnustukseksi ansiokkaasta työstä Espoo hyväksi. Mitalin myöntää kaupungin mitalitoimikunta.

Stephen Venn on toiminut yhdistyksemme puheenjohtajana vuodesta 2000 lähtien.

Tunnettu kaikkien Stephenin hyvin asioista perillä olevana ja erittäin yhteistyökykyisenä henkilönä. Meille espoolaisille on erittäin arvokas lisä

Stephenin työ Helsingin Yliopiston Bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa, jossa hän on toiminut professori Jari Niemelän johtamassa kaupunkiekologisessa tutkimusryhmässä vuodesta 1998.

Tästä hänen erikoisosaamisestaan ovat hyötäneet niin Espoon kaupunki kuin Espoon ympäristöyhdistys.

Uskon, että me kaikki olemme erittäin iloisia ja tyytyväisiä tästä huomionosoituksesta sekä siitä arvostuksesta, jota ympäristötyö ja erityisesti Stephen Venn on saanut osakseen.

Onnittelemme vielä kerran Stepheniä!

- ELL

Toimintakertomus 2011

Yleistä

Espoon ympäristöyhdistys ry (Espyy) on puoluepoliittisesti sitoutumaton yhdistys, joka toimii Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n ja Natur och Miljö rf:n sekä SLL:n Uudenmaan piiri ry:n paikallisyhdistyksenä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ympäristönsuojelua ja toimia ympäristöasioista kiinnostuneiden ihmisten yhdysseitenä Espoossa. Tarkoituksen edistämiseksi yhdistys mm. seuraa maankäytön ja luonnonhoitotoimien suunnittelua ja toteutumista ja ottaa niihin kantaa, antaa lausuntoja ja tekee aloitteita sekä harjoittaa valistus-, tiedotus- ja koulutustoimintaa. Lisäksi yhdistys pyrkii lisäämään luontoharrastusta ja -tietämystä järjestämällä retkiä ja leirejä sekä edistää luontoon kohdistuvaa tutkimusta.

Yhteistyökumppanit

Yksi tärkeimmistä yhteistyökumppaneista on ollut Espoon kaupunki. Lisäksi Espyy tekee yhteistyötä mm. erilaisten ympäristö- ja kaupunginosa-yhdistysten kanssa (mm. Pro Espoonjoki ry, Tringa ry, Virtavesien hoitoyhdistys ry sekä Matalajärven suoje-lyyhdistys ry).

Pappilantiellä yhdistyksen toimiston tuntumassa toimivista järjestöistä läheistä yhteistyötä on ollut Espoon Nuoret Ympäristönsuojelijat ENY ry:n, Espoon Mielenterveysyhdistys EMY ry:n sekä Kalliolan Setlementin Askelprojektin kanssa varsinkin Villa Apteekin toimintaan ja Pappilantien Järjestökatuun liittyvissä asioissa.

Espyyn toimintavuosi

Yhdistyksen toiminnassa keskeisellä sijalla olivat kaavoista valmistellut lau-

sunnot sekä itsenäisesti tai yksityistä tahoa avustuen tehdyt valitukset tai muistutukset. Erilaisia lausuntoja, kannanottoja ja aloitteita on tehty vuoden 2011 aikana noin 15 kappaletta. SLL:n jäsenrekisterin mukaan yhdistyksen jäsenmäärä vuoden lopulla oli 1614 (vuonna 2010 vastaava luku oli 1649).

Kevät- ja syyskokous sekä hallitus

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin maaliskuussa 2011. Kokouksessa vahvistettiin vuoden 2010 tilinpäätös sekä hyväksyttiin edellisen vuoden toimintakertomus.

Syyskokouksessa 21.11.2011 yhdistyksen puheenjohtajaksi vuodelle 2012 valittiin edelleen yksimielisesti Stephen Venn. Hallitukseen valittiin kahdeksi vuodeksi Eeva-Liisa Laakso, Sinikka Schönberg ja Merja Ruohonen. Varsinaisina jäseninä edellisten lisäksi jatkavat vuonna 2012 Pasi Raipola, Pirjo Itkonen, Jorma Lamminpää ja Helena Rantanen. Taina Oinonen ilmoitti eroavansa hallituksesta vuoden 2012 alusta lukien.

Varajäseniksi hallitukseen valittiin Kaj Järvisalo, Päivi Hagner ja Merja Enroos.

Yhdistyksen puheenjohtajalle Stephen Vennille myönnettiin 6.12.2011 *Espoo-mitali* tunnustuksena arvokkaasta toiminnasta Espoon kaupungin hyväksi.

Vuonna 2011 ESPYY-lehden päätoimittajana on ollut Merja Ruohonen. Yhdistyksen varapuheenjohtajana on toiminut Pasi Raipola ja taloudenhoitajana Eeva-Liisa Laakso. Yhdistyksen sihteerinä toimi Jorma Lamminpää.

Tilintarkastajana on ollut Iiro Hartimo ja varatilintarkastajana Kyösti Kolehmainen. Hallitus on kokoontunut vuoden aikana kevät- ja syyskokouksen lisäksi 11 kertaa noin kuukauden välein. Kokouksissa on ollut läsnä 4-10 hallituksen jäsentä sekä muutamia hallituksen ulkopuolisia henkilöitä (hallituksen kokoukset ovat koko jäsenistölle avoimia tilaisuuksia).

Tiedotustoiminta

Keskeinen osa tiedotustoimintaa oli edelleenkin *Espyy* – Espoon ympäristön puolesta –lehti (painosmäärä 1900), joka vuonna 2011 ilmestyi vain kerran. Jäsenistön lisäksi lehteä jaetaan myös mm. kaupunginvaltuutetuille ja asukas yhdistyksille. Ympäristöyhdistyksen toiminnasta tiedotetaan myös verkkosivujen (www.espyy.net) avulla. Lisäksi tiedotusta hoidettiin lehti-ilmoituksilla.

Talous

Yhdistyksen tuloista pääosa saatiin jäsenmaksuosuuksina (Suomen Luonnonsuojeluliiton henkilöjäsenmaksu oli 32,00€, josta paikallisyhdistykselle jää 6,40€). Suurimmat menoerät vuonna 2011 olivat lehden painatus- ja postituskulut sekä toimistotilan käyttökorvaus.

Toiminta ja osallistuminen vuonna 2011

14.-19.02. Kirjastojen luonto- ja ympäristöviikko kauppakeskus Entressen ja Sellon kirjastoissa

11.05. Kulttuuriympäristökävely Espoon keskuksessa / *Selvästi kivaa* -tapahtuma

12.05. *Meistä on moneksi* -tapahtuma Entressen kirjastossa

28.05. Villa Elfvikissä esteetön luontopolku

19.06. Luonnonkukkien päivänä kasviretki Finnsinmäelle

28.08. Perheretki Kattilaan yhdessä ENY ry:n kanssa

3.-4.09. SLL:n syyspäivät Lohjan Sammatissa

21.09. Taimesta toimeen -tapahtuma (Sykse)

15.10. Vihreä Päivä kauppakeskus Sellossa

12.11. SLL:n Uudenmaan piiri ry:n syyskokous

Osallistuttiin yhdessä Pappilantien Järjestökadun muiden yhdistysten kanssa järjestettyihin retkiin ja talkoisiin.

Edustus muissa yhteisöissä ja yhdistyksissä:

- SLL:n Uudenmaan piiri ry:n piirihallituksen varajäsenenä Pasi Raipola

- SLL:n Uudenmaan piiri ry:n Perhe-toiminta ja ympäristökasvatus -työryhmän yhteyshenkilönä Helena Rantanen

- Pro Espoonjoki ry:n hallituksessa varajäsenenä Veikko Solantie

- Pro Bodominjärvi ry (Veikko Solantie)

- Suur-Espoonlahden kehitys ry, hallituksessa Eeva-Liisa Laakso

- Villa Apteekin (Pappilantie 5) talotoukunta sekä osuuskunta Hyvä Arki;

yhdistystä edusti Eeva-Liisa Laakso

Lisäksi yhdistyksen jäseniä on osallistunut seminaareihin ja koulutustilaisuuksiin, joita ovat järjestäneet mm.

Suomen Luonnonsuojeluliitto, Suomen ympäristökeskus ja Uudenmaan ympäristökeskus.

Yhdistys on antanut useita kaavalausuntoja, muistutuksia ja mielipiteitä

liittyen erilaisiin kaavoitus- ja maankäyttösuunnitelmiin. Osa näistä on luettavissa yhdistyksen verkkosivuilla

sekä jäsenlehdessä.

Vuoden lopulla valmistui ympäristöyhdistyksen teettämä Espoon alueen

viheryhteysselvitys, jonka pääosin on tehnyt metsätalousinsinööri Jyri Mikola (SLL).

Espoo ensimmäisenä Suomesta mukaan YK:n kestävän kehityksen verkostoon

RCE Espoo on hyväksytty ensimmäisenä suomalaisena toimijana YK:n yliopiston maailmanlaajuisen, kestävää kehitystä edistävän verkoston jäseneksi vuoden 2011 alusta lukien.

Kestävään kehitykseen perustuvan elämäntavan omaksuminen on kansallisesti ja maailmanlaajuisesti lähi-vuosikymmenien suurimpia haasteita. Suomi on sitoutunut sekä kansallisesti, että kansainvälisesti toimimaan kestävän kehityksen tavoitteiden suunnassa.

YK:n tärkeimmät kestävän kehityksen maailmankokoukset ovat olleet *Rion ympäristö- ja kehityskonferenssi (1992) sekä Johannesburgin kestävän kehityksen huippukokous (2002)*

YK:n kestävän kehityksen maailmankokous 2002 Johannesburgissa asetti tavoitteekseen inhimillisen, oikeudenmukaisen ja välittävän globaalin yhteiskunnan, jossa tunnustetaan kaikkien oikeus ihmisarvoiseen elämään. Koulutuksen erityisasetmaa korostettiin määrittelemällä opetus ja koulutus ratkaiseviksi tekijöiksi kestävän kehityksen edistämiseksi, sillä koulutus nähtiin keskeisenä keinona kasvattaa kriittistä ajattelua, lisätä ihmisten kykyä käsitellä paikallisia ja globaaleja kehityskysymyksiä ja löytää ratkaisuja kestävän kehityksen ongelmiin. (OPM, 2006)

Koska Johannesburgin toimintasuunnitelmassa korostettiin, että koulutus on välttämätön osatekijä kestävän kehityksen saavuttamiseksi, YK nimesi vuosikymmenen 2005 - 2014 *Kestävää kehitystä edistävän koulutuksen vuosikymmeneksi* tavoitteena saada kestävä kehitys maailman kaikkien valtioiden opetusjärjestelmiin vuo-

sikymmenen kuluessa. UNESCO nimettiin koordinoimaan vuosikymmentä.

YK:n yliopisto ehdotti vuosikymmen tavoitteisiin pääsemiseksi alueellisten verkostojen ja osaamiskeskusten perustamista tavoitteena edistää kestävä kehitystä edistävään kasvatukseen liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa ja parhaiden käytänteiden ja tulosten levittämistä. Näistä ajatuksista sai alkunsa *Regional Centres of Expertise* - kestävän kehityksen asiantuntijaverkostot.

RCE -verkoston tehtävänä on koordinoita ja kehittää omalla alueellaan varhaiskasvatuksesta korkeampaan koulutukseen ja myös kansalaisjärjestöjen toimesta tapahtuvaan koulutukseen sellaista koulutusta, joka edistää sosiaalista, kulttuurista, ekologista ja taloudellista kestävä kehitystä ympäröivässä yhteiskunnassa.

RCE:n tavoitteet ovat samat kuin kestävän kehityksen kasvatuksen tavoitteet:

–Lisätä yleistä tietoisuutta kestävästä kehityksestä kuntalaisten keskuudessa

–Integroida kestävä kehitys ja kestävä kehityksen kasvatus opetussuunnitelmiin kaikilla koulutuksen tasoilla ja -aloilla.

–Saada aikaan korkealaatuista oppimista kestävä kehitystä edistävissä kasvatuksessa ja koulutuksessa. Tämä edellyttää koulutusta, joka antaa toimijoilleen kestävän kehityksen ymmärtämistä edellyttävät tiedot, taidot, valmiudet, arvot ja asenteet.

–Panostaa eri alojen kouluttajien koulutusohjelmiin ja kehittää menetelmiä sekä oppimateriaaleja

Espoon hakuprosessi RCE verkostoon alkoi kesällä 2009. Mukana tuli opettajia, tutkijoita, kestävän kehityksen asiantuntijoita ja ammattilaisia, yhdistyksiä, yrittäjiä ja toimittajia. Verkosto yhdisti sekä formaalin, informaalin ja non-formaalin kasvatuksen toimijat että kestävän kehityksen eri ulottuvuudet: *ekologisen, taloudellisen ja sosiokulttuurisen* yhtä aikaa tarkasteltavaksi kokonaisuudeksi. Toimijoiden välille syntyy luontevasti innovatiivisia verkostoja, joissa jaetaan informaatiota ja kokemuksia sekä edistetään yhteistyötä kumppanuussopimusten avulla. Toiminta edistää kestävästä kehityksestä edistävän yhteisen tietoperustan syntymistä toimijoiden tueksi. Sisällöissä tulevat näkyviin

ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyuden samanaikainen tarkastelu, ihmisoikeudet, ympäristöstä huolehtiminen, elämän laadun parantaminen ja elinikäisen oppimisen periaate.

Käytännössä tämä tarkoittaa mm. yleisen tietoisuuden lisääntymistä kestävästä kehityksestä, hyvää elämää, luonnon monimuotoisuuden suojelemista, vastuullisuutta, osallisuutta, hyvinvointia lisäävien palvelujen ja tuotteiden tuottamista kuntalaisille, kestävästä kuluttamisesta, liikkumisesta, kierrätystä ja energiatehokasta toimintaa.

Espoon kestävän kehityksen verkoston (Regional Centre of Expertise Espoo) ovat perustaneet yhteistyössä Espoon kaupungin sivistystoimi, sosiaali- ja terveystoimi sekä tekninen -

ja ympäristötoimi, Laurea ammattikorkeakoulu, Metropolia ammattikorkeakoulu, Aalto yliopisto, Helsingin yliopisto, Ammatillinen koulutuskuntayhtymä Omnia, Espoon työväenopisto sekä useat kestävän kehityksen edistämiseen sitoutuneet yksityiset yritykset ja yhdistykset : Active Life Village, HSY, Kuluttajavirasto, Kierrätyskeskus, Marerfort, Metsähallitus, Motiva, Luontoportti, OKKA-säätiö, Sampo, Suomen ympäristökasvatuksen seura SYKSE, Suomen ympäristökeskus SYKE, Kaupakamari. Mukaan ovat liittyneet Espoon ympäristöyhdistys, SPR Nuorten turvatalo, Tiedeopetusyhdistys.

Verkoston ensimmäisenä tehtävänä oli kartoittaa sekä kestävän kehityksen että kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen nykytila ja haasteet Espoossa.

Kasvattajat, kouluttajat ja opettajat varhaiskasvatuksesta korkeimpaan koulutukseen totesivat, että meillä ei ole kunnassa tietoa kestävää kehitystä edistävän koulutuksen vuosikymmenen tavoitteista. Meillä ei myöskään ole organisoitua koulutusta eikä ohjelmia tai suunnitelmia edetä kohti tavoitteita.

Sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntijat totesivat, että suuri osa espoolaisista on hyvinvoivia useiden tilastollisten indikaattoreiden perusteella. Kaupungin sisällä alueelliset ja sosiaaliset erot ovat kuitenkin suuria. Lisäksi Espoossa asuu runsaan muuttoliikkeen takia ihmisiä, joiden sosiaaliset verkostot ovat ohuita. Polarisoituminen asettaa kestävän kehityksen edistämiseksi suuria haasteita.

Poikkihallinnollisessa ja verkostomaisessa yhteistyössä on kuitenkin puutteita ja selkeät vastuut ja yhteistyörakenteet ovat määrittelemättä. Kestävän sosiaalisen kehityksen edistäminen edellyttää uudenlaisten osallisuutta lisäävien yhteistyömuotojen opettelamista. Sosiaali- ja terveystoimi näki itselleen kestävän kehityksen

edistämiseksi kaksi erilaista roolia. Ensinnäkin sen on osallistuttava aktiivisesti niihin keskusteluihin ja toimiin, joilla edistetään sosiaalisesti kestävää Espoota. Tähän se tarvitsee verkostolta saatavaa tukea havainnointien, tutkimusten ja arviointien toteuttamiseksi. Toiseksi sen oman henkilökunnan on osattava omilla työpaikoillaan valita kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja. Tähän tarvitaan tietoisuuden herättämistä ja henkilöstökoulutusta, joissa verkosto voi olla avuksi.

Ympäristö- ja teknisen alan asiantuntijat puolestaan totesivat, että ilmastomuutoksen torjuminen on suuri haaste Espoossa. Sen vuoksi on etsittävä uusia tapoja esimerkiksi matkustamiseen ja kuljetuksiin. Kuntalaisia on kannustettava pyöräilyyn ja joukkoliikenteen käyttöön. Luonnonympäristöjen suojelua on tehostettava ja Itämeren suojeluun panostettava. Espoossa on hyvin arvokas ja monimuotoinen luonto, joka kaipaa suojelua.

Lisäksi todettiin, että *yksi Espoon arvoista on kestävä kehitys*. Tästä huolimatta kestävä kehitys ei näy katukuvassa.

Tarvitaan avointa keskustelua kestävästä kehityksestä ja tavoista toimia kestävästi. Tarvitaan selkeä toteuttamissuunnitelma, miten lisätietoisuutta kestävästä elämäntavasta kaikenikäisten kuntalaisten keskuudessa. On tärkeää tarkastella kestävä kehitys niin että huomioidaan sen kaikki ulottuvuudet: sosiaalinen, kulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen ulottuvuus.

Haasteista toimintasuunnitelmaan

Näin kartoitettujen haasteiden pohjalta laadittiin toimintasuunnitelma, johon kirjattiin tavoitteet, menetelmät, toivotut tulokset vuositason, vastuhenkilöt sekä jatkuva seuranta ja laadun parantaminen.

Verkoston jäsenet ideoivat yhteisen vision

”Kestävä tulevaisuus on aktiivinen valinta ja me teemme sen/saavutamme sen yhdessä.”

Tavoitteet toimintasuunnitelmassa:

–Sisällytetään kestävä kehitys ja kestävä kehityksen kasvatus osaksi päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten opetusta ja toimintakulttuuri varhaiskasvatuksesta korkeimpaan koulutukseen ja Espoon työväenopiston opintoihin.

–Järjestetään opettajien, kasvattajien ja kouluttajien koulutusta tavoitteena varmistaa osaamista, jolla kestävä elämäntapa varmimmin toteutuu.

–Lisätään kuntalaisten tietoisuutta ja ymmärrystä hyvinvoinnista, kestävästä kehityksestä ja tavoista toimia kestävästi.

–Edistetään viisasta kaupunkisuunnittelua, joka ottaa huomioon ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin ja kulttuuristen arvojen vaalimisen. Tärkeää on, että kuntalaiset ottavat myös itse vastuuta niin rakennetusta kuin luonnonympäristöstäkin ja osallistuvat aktiivisesti oman kaupungin kehittämiseen kestävä kehityksen hengessä.

Lähde: Kohti kestäviä valintoja. Kansallisesti ja globaalisti kestävä Suomi. Kansallinen kestävä kehityksen strategia (2006). Linkki julkaisuun: UNU RCE / http://www.ias.unu.edu/sub_page.aspx?catID=108&ddlID=183

Luonnonkukkien päivän retki 2012 Glomsin jokilaaksoon

Ajankohta: 17. kesäkuuta 2012, klo 11:00

Tapaamispaikka: Lommilassa, Gigantin parkkipaikalla.

Aluksi tutustumme koskeen, joka rakennettiin Glomsinjokeen syksyllä 2008. Sitten lähdetään matkaan jokea seuraavaa kevyenliikenteen väylää pitkin pohjoiseen päin. Joen laaksossa Lommilassa on hyvin edustava lehto, jossa esiintyy sellaisia vaateliaita kasvilajeja kuten lehtopalsamia ja mustakonnanmarjaa. Tämän vuoden luonnonkukkien päivän teemalaji on luhtalemmikki (*Myosotis scorpioides*), jota voidaan myös etsiä laakson luhdistista.

Sieltä reittimme jatkuu kehä III:n alta Myllykoskelle, josta löytyy pari suojeltua vesimyllyä sekä kaupungin harvinaisimpiin lajeihin lukeutuvan purohyrrän esiintymispaikka. Matkamme jatkuu edelleen hyvin monipuolisten kasvuympäristöjen kautta Oittaalle.

Joen yli voimme seurata Vesirattaanmäen kohteen rakentumista ja tarkistaa, miten kaavoitusvaiheessa luvatut toimenpiteet, joiden tarkoituksena on estää työmaan vaikutuksia jokeen, ovat toteutuneet.

Lopuksi käännyimme Pirttimäen polulta Oitaan suuntaan, ja katsomme luonnontilaista koskea sekä pähkinäpensaslehtoa ennen saapumistamme Oittaalle. Oittaalla on mahdollisuus virkistäytyä poikkeamalla mm. navetan kahvilaan sekä tutustua Oitaan muihin virkistyspalveluihin. Lopuksi Oittaalta pääse takaisin Lommilan kautta Espoon Keskukseen esim. 86- tai 96-bussilla.

Tarkista tiedot vielä ennen retkeä www.espyy.net tai yhdistyksen Facebook sivustolta

Luontopolku Espoo-päivänä 25.8.2012 klo 10-13

Tapaamispaikka: Espontie 25

Luontopolku Latokaskessa, jossa on eri rasteilla luontoon liittyvää toimintaa koko perheelle. Luontotehtäviä, ympäristöaidetta, lähiluontoon tutustumista, maistellaan syksyn satoa. Luontopolun lähtöpaikka on Pellavakasken päästä lähtevien luontopolkujen risteyksessä. Tarkista tiedot vielä ennen tapahtumaa www.espyy.net tai www.luontoliitto.fi/eny

Su 7.10. järjestämme **Hiljan-päivän hiljaisen pyöräretken** yhdessä Helsingin Polkupyöräilijät ry:n kanssa. Ks. tarkempi kellonaika ja paikka kotisivuiltamme syyskuussa.

Kirja-arvostelu: "Uudenmaan linnusto"

Stephen Venn

Solonen, T., Lehikoinen, A. & Lammi, E. (toim.) 2010 Uudenmaan linnusto. – Helsingin Lintutieteellinen Yhdistys Tringa, Helsinki

Kun *Uudenmaan linnusto*-kirja ilmestyi pöydälleni, Tom Björklundin hyvin elävästi maalama mustarastas, Uudenmaan maakuntalintu, tuijotti etukannessa niin kutsuvasti, että oli pakko avata kansi heti. Ensivaikutelma kirjasta oli – painava, tarkemmin n. 1 kg kovakantisena painoksena, mutta kirja on selvästi tarkoitettu enemmän nautittavaksi nojatuolissa istuen kuin maastoon vietäväksi. Ja kun Tringa on yhdistyksenä tunnetusti erittäin laaja-alainen ja monipuolinen, niin kirjassakin on osattu hyödyntää sitä laajuutta jo kansikuvasta lähtien. Mutta mistä tämä uusi kirja kertoo, kun Koivula ym:n Uudenmaan lintupaikkaoppaasta (2002) löytyy jo hyviä kuvauksia koko maakunnan lintupaikoista ja melkein jokaisen Uusmaalaisperheen hyllyistä löytyy päteviä määritysoppaita? No, reilu puolet kirjasta esittää lajikohtaisia kuvauksia Uudenmaan lintulajeista. Vaikka määritysoppaissa kerrotaan yleensä vain tuntomerkkejä, niin Uudenmaan linnuston lajitietosivuilta löytyy paljon taustatietoa, melkein kaikki mitä voisi haluta tietää lajeista, kuten kannan kehityksestä, uhanalaisuusluokituksesta, muutosta ja talvehtimisesta. Nimetkin löytyvät suomen ja latinan lisäksi myös ruotsiksi ja englanniksi, mistä on iloa jos halua jakaa tietoja ulkomaisten vieraiden kanssa. Tietysti olisi voinut olla lisäksi myös viroksi, kun Uudellamaalla käy myös virolaisia luonnonystäviä, mutta joka

tapauksessa joutuisi rajan vetämään johonkin. Vaikka lajikuvausten sivuilla kuvat ovat pieniä, ne ovat kaikki selkeitä ja selvästi niissä on pyritty esittämään lajit perinteisten potrettien sijaan luontaisissa asennoissa sekä -ympäristöissä. Monien pesimälajien osalta löytyy myös hyviä levinneisyyskarttoja.

Kirjan alkuosissa käydään läpi maakunnalle tyypillisimpiä elinympäristöjä, kuten metsät, vesistöt, saaristo, maatalousympäristö ja rakennettu ympäristö. Viimeksi mainituissa löytyy vanhoja tuttuja, kuten lokkeja, variksia ja puluja, sekä uustulokkaat kuten Helsingin huuhkajat. Kaikissa näissä elinympäristöosioissa tutustutaan hyvin perusteellisesti niiden rakenteeseen, miksi ne ovat tärkeitä niiden linnustolle sekä esitetään ajantasaista aiheeseen liittyvää tutkimustietoa. Jokaisesta elinympäristöstä on myös lista lajeista, jotka niissä esiintyvät.

Talvilinnusto-osasta löytyy tietoa 48 lajista, jotka esiintyvät 50 vuoden talvilintulaskentatilastoissa, tutustutaan elinympäristöihin, joissa voi seurata talvehtivia lintuja piharuokinnan lisäksi ja vielä tutkitaan tekijöitä, jotka vaikuttavat lintujen talvehtimiseen. Uhanalaislajien osassa aloitetaan maantavasti kolmella lajilla, jotka on luokiteltu hävinneiksi. On kuitenkin mukava oppia, että kaikkia kolmea lajia voi vielä havaita Uudellamaalla, vaikkeivät ne onnistuu pesimään. Tässä osassa on lajikohtaisia kuvauksia 43 lajin tilanteista, joista 19 on valtakunnallisesti silmälläpidettäviä.

Mikäli Uudenmaan linnusto kiinnostaa ja kaipaat lintuopasta, jossa on paljon syventävää tietoa, niin suosit-

telen lämpimästi Solosen, Lehikoisen ja Lammen Uudenmaan linnustot -kirjaa. Silloin kun olet lähdössä maastoon, niin ota tavanomainen lintuopas mukaan. Silloin kun haluat suunnitella linturetkiä, etsiä lisää tietoa havainnoi-

duista linnuista, miettiä havaintojen merkitystä tai vain istua talvisena iltana sisällä kirjan kanssa, josta varmasti oppii aina jotain uutta Uudenmaan linnustosta, niin tämä on juuri se kirja.

Kalajärvenkallion kaava etenee voimakkaasta vastustuksesta huolimatta.

Merja Enroos

Kaupunkisuunnittelulautakunta vieraili Kalajärvenkallion kaava-alueella 14.4. Lautakunnan jäsenistä paikalla olivat puheenjohtaja Markku Markkula (kok.), varapuheenjohtaja Tiina Elo (vihr.), Jussi Holma (kesk.) sekä Paula Pöntynen (peruss.). Paikallisia yhdistyksistä edustajat olivat Kalajärvi-Seura ry:ltä, Kalajärvensuojelu ry:ltä, Röylän kalastuskunnalta sekä Espoon ympäristöyhdistys ry:ltä. Lisäksi paikalle saapui noin 30 asukasta.

Maastovierailun tarkoituksena oli näyttää paikan päällä lautakunnan jäsenille kaavan suurimmat ongelma-kohta käytännössä eli liikennejärjestelyt, järveen liittyvät epäkohdat sekä metsäekologinen yhteys ja kaavan vieressä sijaitseva luonnonsuojelualue, ja tietenkin itse kauniit kalliot. Suurimmat huolet ympäristönäköalasta Kalajärvenkallion kaavaan liittyvät valtakunnallisesti merkittävään metsäekologiseen yhteyteen Nuuksion järviylängön ja Vestra-Petikon luontoalueen välillä ja Kalajärven järveen.

Ekokäytävän tärkeyden Espoo tunnustaa myös omassa Espoo 2050 - visio vihreästä kaupungista -dokumenttissaan, jossa se mainitaan Espoon tärkeimpänä ekokäytävänä. Lisäksi Kalajärvenkallion ekokäytävän merki-

tys on kasvanut, sillä Juvanmalmin Vihdintiehen liittävä yhdystie on louhittu auki ja se katkaisee Timmermalmin luonnonsuojelualueen kautta kulke-
neen Petikon eteläpään ekokäytävän, jota mm. hirvieläimet ovat ahkerasti käyttäneet. Tämän yhteyden katkaiseminen lisännee Kalajärven kohdalla kulkevan ekokäytävän käytöpainetta, varsinkin siinä vaiheessa, kun Juvanmalmin yhdystie liitetään liikenneympyrällä Vihdintiehen ja tie otetaan lähivuosina käyttöön.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi kaavan kokouksessaan 10.4., vain neljä päivää ennen asukkaiden järjestämää maastokäyntiä lautakunnan jäsenille. Lautakunta ei ennen päätöstään ollut käynyt paljon keskustelua ja asukkaiden vastustusta herättäneellä kaava-alueella lainkaan. Asukkaat tulevat jatkamaan kaavan vastustamista ja tulevat kutsumaan kaupungin hallituksen maastokäynnille kaava-alueelle, kun kaavan käsittely tulee siellä ajankohtaiseksi.

Asukkaat ovat myös merkanneet alueelle kalliopolun, joka lähtee Kalajärvenranta -tieltä kallioiden ja laskeutuu kaava-alueen pästä järveä kiertävälle polulle.

Kalajärven laiturilla: Kalajärven Suojelu ry:n puheenjohtaja Mikko Myyryläinen, Itk:n pj. Markku Markkula ja varapj. Tiina Elo. – Valok. Merja Enroos

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet vierailulla Kalajärvenkallion kaava-alueella 14.4. Oikealla Espyyn pj. Stephen Venn. – Valok. Merja Enroos

Luukissa onnistunut perheiden luontoretki

Espyy järjesti yhdessä Eny:n kanssa perheille suunnatun ulkoilu- ja luontotapahtuman Luukin ulkoilualueella sunnuntaina 18.3.2012 klo 11-15. Suomen Latu toi mukaan lumikenkäilyn kokeilun ja siitä vastaavat kaksi miestä.

Aurinko paistoi ja ilma oli tuuleton ja lämpötila kohosi reilusti plussan puolelle. Kokosimme tapahtuman eri toimintarastien ympärille.

Ensimmäisellä rastilla lapset saivat taiteilla lumesta ja värittää teoksensa sumutuspullojen väreillä. Lumenvärijääminen oli monelle uusi kokemus ja leikkipaikka muuttuikin tapahtuman aikana kirjavaksi. Rastilla laskin käyneen noin 70 lasta ja vanhemmat päälle.

Toisella rastilla saattoi paistaa omia eväsmakkaroitaan. Espyy tarjosi mehua, keksejä, kahvia ja grillissä kypsennettyjä omenoita. Grillikatoksella oli myös pöytä, jolta sai tietoa SLL:stä ja Espyystä. Suoraan SLL:n jäseneksi ei tilaisuudessa liittynyt kukaan, mutta monelle jäi siemen mieleen luonnonsuojelujärjestykseen liittymisestä.

Kolmantena rastina oli Espoon Nuorten ympäristönsuojelijoiden kurkistus-piste. Miltä maailma näyttää muurahaishaisen näkökulmasta? Entä jäniksen?

Neljännellä rastilla klo 12-14 voi kokeilla lumikenkiä ja niillä tallustelua upottavassa kevähangessa. Yhteistyö Suomen Ladun kanssa toi ainakin tässä tapahtumassa mukavan lisänsä osallistujille.

Suunnitelmassa ollut viides rasti "Eläinten jälkiä lumessa" ei toteutunut, koska kovapintaisesta kevähangesta ei voinut nähdä eläinten jälkiä.

Luukin ulkoilualueella oli lukuisia lapsiperheitä ulkoilemassa ja suurin osa heistä osallistui ainakin joidenkin rastien ohjelmaan. Osallistujia oli mm. Karkkilasta, Helsingistä, Nurmijärveltä ja Espoosta. Luukin ulkoilumajan ympäristö soveltuu mainiosti tämän kaltaisen perhetapahtuman järjestämiseen.

Vaikka kaikki osallistuneet perheet eivät olleet espoolaisia he saivat mukavia kokemuksia luonnosta ja myönteisen kuvan luonnonsuojelutyöstä. Kokonaisuutena tapahtuma onnistui loistavasti ja se kannattanee uusia ensi vuonna.

Terveisin Helena Rantanen, retken vastuuhenkilö Espyystä

Espoon ympäristöyhdistyksen hallitus vuonna 2011

Puheenjohtaja Venn Stephen p. 09-191 57712, stephen.venn@helsinki.fi

Varsinaiset jäsenet:

Raipola Pasi, vpj pasi.raipola@saunalahti.fi

Lamminpää Jorma, sihteeri jormalamminpaa@hotmail.com

Laakso Eeva-Liisa, tal.hoit. p. 09-2561241, eeva.laakso@pp.inet.fi

Itkonen Pirjo pirjo.itkonen1@luukku.com

Schönberg Sinikka

Rantanen Helena

Ruohonen Merja, päätoimittaja p. 09-803 4759, merjaru@jippii.fi

Varajäsenet:

Järvisalo Kaj kaj.jarvisalo@elisanet.fi

Hagner Päivi

Merja Enroos merja.enroos@gmail.com

Itella Green

Vinkkejä lapsiperheiden kesänviettoon

1. Retki Matinkylään kierrätyskeskuksen myymälään

Miettikää kotona valmiiksi, mitä kukin tarvitsee. Keittiöön lisää juomalaseja rikkoutuneiden tilalle? Kassi legojen säilyttämiseen? Dekkareita isälle kesälukemiseksi? Jotain kivaa askarteluun tai tilkkukuja nukkujen vaatteiden ompelemiseen? Voisiko samalla reissulla viedä jotain teille tarpeetonta kierrätyskeskukseen?

2. Perustakaa päiväksi lelujen ja tavaroiden korjauspaja

Isä tai äiti johtaa korjauspajaa korjausmestarina ja lapset ovat apureita. Leluja voi parannella lisäämällä niihin lenkkejä, vetonaruja tai ompelemalla uuden mekon nallekarhulle. Sähkölelujen paristot tarkistetaan ja vaihdetaan loppuunkuluneiden tilalle uudet. Akkuparistojen käyttö ja niiden laturin hankkiminen säästää vuosien aikana pitkän pennin!

3. Seurataan lintujen elämää

Lasten lintuviikkoa vietetään 21-27.5.2012 missä tahansa ja ilmaiseksi. Suomen Bird Lifen nettisivuilla on kivoja vinkkejä, miten lintujen seuraamisesta tehdään lapsillekin kiinnostavaa. Lintujen kiehtovaa elämää voi havainnoida milloin vain kävelylenkillä tai omalta takapihalta. Tärkeintä ei ole mikä lintu tarkalleen on kyseessä, vaan mitä nähtiin. "Iso musta lintu, jolla oli pitkä häntä" tai "Valkoinen lintu, joka sai kalan nokkaan" ovat hyviä havaintoja.

4. Kerätään retkeltä aarteita munakennoon

Käytetty munakenno on kätevä lokerikko lapsen aarteille. Muita hyviä aarteiden säilytyskoteloita ovat esim. tulitikkurasiat, filmipurkit ja jääpalalokerikot. Retkeltä voidaan kerätä outoja juttuja, eri värisiä juttuja, metsäkeijun tavaroita tai vain jotain kaunista. Lapset ovat luonnostaan innokkaita keräilijöitä, ja keppejä, kiviä ja käpyjä kerää jokainen leikkikäinen. Keräilyä ei kannata kieltää, mutta säännöistä voidaan sopia. Esimerkiksi " Kivet pestään kunnolla ennen leikkimistä " " Yksi keppi vain sisälle, muut jäävät ulos odottamaan seuraavaa ulkoilua" Eväät kuuluvat oleellisena osana retkeilyyn ja ne kannattaa muistaa mukaan vaikka retkellä oltaisiin omassa lähimetsässä. Mehu ja voileivät maistuvat parhailta retkellä syötyinä!

Mukavia retkiä, toivottaa Helena Rantanen